

Zakończyły się uroczystości z okazji 98. Rocznicy Wyzwolenia Krakowa

2016-10-28

W tym roku przypada 98. rocznica wyzwolenia Krakowa spod władzy zaborczej. Z tej okazji w piątek, 28 października odbyły się uroczystości upamiętniające to wydarzenie. W programie znalazł się historyczny spacer po Cmentarzu Rakowickim pt. „Bohaterowie Legionów” oraz bieg sztafetowy o szablę kpt. Antoniego Stawarza. Główne uroczystości wraz z inscenizacją grup rekonstrukcyjnych odbyły się w południe na Rynku Głównym.

Wydarzenia związane z rocznicą wyzwolenia Krakowa rozpoczęły się o 10:00 na Cmentarzu Rakowickim, gdzie nastąpiło złożenie kwiatów na grobie kpt. Antoniego Stawarza, twórcy organizacji niepodległościowej, której członkowie rankiem 31 października 1918 roku rozpoczęli przejmowanie władzy w Krakowie. O tej samej porze na Rynku Podgórskim władze miasta, przedstawiciele podgórskich dzielnic oraz mieszkańcy złożyli kwiaty pod tablicą poświęconą legionistom podgórskim poległym za Ojczyznę.

O godzinie 10:30 w Międzyszkolnym Ośrodku Sportowym Kraków Zachód na placu Na Groblach rozpoczął się bieg sztafetowy o szablę kpt. Antoniego Stawarza. Wręczenie nagród zwycięzcom biegu odbyło się w trakcie głównych uroczystości na Rynku Głównym, które rozpoczęły się w samo południe. Nagrody wręczył gość specjalny – rajdowiec Michał Kościuszko. Także o 10:30 na Placu Niepodległości w Podgórzu odbyła się uroczystość upamiętniająca bohaterski czyn naszych rodaków pt. „Niepodległość zaczęła się w Podgórzu”.

W samo południe, na największym placu miejskim w Europie, czyli krakowskim Rynku odbyła się inscenizacja historyczna w wykonaniu grup rekonstrukcji historycznej. W programie uroczystości znalazły się także: uroczysta zmiana warty pod Wieżą Ratuszową, ślubowanie pierwszych klas gimnazjalnych, złożenie kwiatów pod tablicą na Wieży Ratuszowej oraz wręczenie nagród zwycięzcom biegu sztafetowego. O oprawę uroczystości zadbała Kolejowa Orkiestra Dęta. W uroczystościach wzięli udział potomkowie Antoniego Stawarza oraz innych uczestników tych wydarzeń.

[**OTO FOTOKRONIKA MIASTA KRAKOWA**](#)

Rys historyczny

Pierwsza wojna światowa zakończyła się w Krakowie 31 października 1918 r. Tego dnia Kraków przestał być częścią habsburskiej monarchii, walczącej od 1914 r. przeciwko Belgii, Czarnogórze, Francji, Italii, Rosji, Rumunii, Serbii, Wielkiej Brytanii. Tego dnia Kraków stał się częścią niepodległej Polski. Państwa, które oficjalnie miało powstać dopiero 11 listopada 1918 r.

W październiku 1918 r. mieszkańcy Krakowa postanowili wziąć sprawy w swoje ręce. Polscy posłowie do austriackiego parlamentu, austriaccy oficerowie polskiej narodowości doprowadzili do pokojowego przejęcia władzy.

W Krakowie symboliczny wymiar miało przejęcie przez polskich żołnierzy – ubranych jeszcze w austriackie mundury – odwachu pod wieżą Ratuszową. Dla uczczenia tego wydarzenia co roku dokonywana pod koniec października symboliczna zmiana warty, na stadionie Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego Kraków Zachód, na pl. Na Groblach 23, odbywa się bieg sztafetowy, w którym bierze udział młodzież z najstarszych krakowskich liceów. Zwycięska ekipa otrzymuje nagrodę – replikę szabli kapitana Antoniego Stawarza, jednego z oficerów austriackich narodowości polskiej, który wówczas wypowiedział posłuszeństwo Wiedniowi.

Antoni Stawarz był twórcą organizacji niepodległościowej, której członkowie rankiem 31 października 1918 r. rozpoczęli przejmowanie władzy w Krakowie. Decydującym posunięciem było przejęcie dowodzenia dwoma batalionami, których dotychczasowym zadaniem było tłumienie rozruchów. Dokonał tego porucznik Antoni Stawarz. Ludność Krakowa z entuzjazmem przyjęła wiadomość o końcu austriackiego panowania. Krakowianie wylegli na ulice, aby manifestować radość z odzyskania niepodległości i końca wojny. Cieszyli się wszyscy: żołnierze i cywile, uczeni i robotnicy, a w księdze promocji doktorskich Uniwersytetu Jagiellońskiego zapisano znamienne słowa „Finis Austriae”.